

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **G. G.**, zastoupené Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem se sídlem Plzeň, Na Jíkalce 13, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 60 Az 124/2004 o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 6. 2004 č. j. OAM-1972/VL-07-12-2004, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 2. 2005 č. j. 60 Az 124/2004 – 25,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 6. 2004 č. j. OAM-1972/VL-07-12-2004 byla zamítnuta žádost žalobkyně (dále i „stěžovatelka“) o udělení azylu jako zjevně nedůvodná dle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění platném v době rozhodování ve věci (dále jen „zákon o azylu“). Žalovaný uvedl, že v průběhu správního řízení bylo objasněno, že důvodem žádosti o udělení azylu žalobkyně byly obavy z dalšího jednání osob, které po ní za pomoci výhrůžek vymáhaly peníze, jež dříve zapůjčily její dceři. Výčet důvodů pro udělení azylu vyjmenovaných v ustanovení § 12 zákona o azylu je taxativní, což znamená, že z jiných důvodů nelze azyl udělit, skutečnosti uváděné žalobkyní nelze důvodům pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu podřadit. Problémy žalobkyně nemají žádnou souvislost s jednáním

státních orgánů, vyplývají z toho, že dcera žalobkyně si dobrovolně půjčila peníze, které následně nebyla schopna vrátit, protože poté odjela na neznámé místo, věřitelé se domáhali vrácení peněz po žalobkyni. Jelikož žalobkyně neuvedla skutečnost svědčící o tom, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu, byla její žádost o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 3. 2. 2005 č.j. 60 Az 124/2004 – 25 zamítl žalobu podanou žalobkyní proti shora citovanému rozhodnutí žalovaného. Krajský soud v odůvodnění rozsudku shrnul skutková a právní zjištění ve věci a zejména uvedl, že žalovaný měl dostatečné podklady pro posouzení důvodnosti či nedůvodnosti žádosti žalobkyně o udělení azylu v České republice. Soud posuzoval důvodnost žádosti o udělení azylu na základě tvrzení žalobkyně a ztotožnil se se závěrem žalovaného, že žalobkyně neuvedla ve správním řízení žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možno dovodit, že by mohla být vystavena pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Žalobkyni v případě návratu do vlasti nehrozí pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, žalobkyně ani netvrdila, že má strach z pronásledování z uvedených důvodů. V žalobě žalobkyně odkazuje na důvody, které uvedla v žádosti o udělení azylu a při pohovoru k žádosti a namítá, že žalovaný ze zjištěných skutečností nevyvodil odpovídající právní závěry. V případě žalobkyně však šlo výhradně o problém se soukromými osobami, které neznala a kterým šlo jen o to, aby jim byly vráceny peníze, které půjčily její dceři. Jednání těchto soukromých osob nebylo motivováno rasou, náboženstvím, národností či politickým přesvědčením žalobkyně, což žalobkyně konečně ani netvrdila. Žalobkyně dle krajského soudu nebyla pronásledována veřejnou mocí, ani nebylo prokázáno, že veřejná moc na Ukrajině není schopna nebo ochotna jí ochranu před nezákonným jednáním soukromých osob poskytnout, případně, že by veřejná moc na Ukrajině podporovala nebo tolerovala nezákonný způsob vymáhán půjčených peněz. I kdyby se vycházelo ze sdělení žalobkyně při pohovoru k žádosti, že se ve věci vyhrožování na policii obrátila, a ta jí nepomohla s odůvodněním, že jde o soukromou věc a půjčené peníze je třeba vrátit, nevyužila žalobkyně všech možností, které jí poskytuje ukrajinský právní řád, a sice nepodala oznámení písemně a na jednání policie si nestěžovala u nadřízených nebo jiných kompetentních orgánů. Pronásledování žalobkyně věřiteli její dcery nelze proto považovat za důvod pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu a žádost žalobkyně je zjevně nedůvodná dle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) téhož zákona. Krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen “s. ř. s.”), protože neshledal rozhodnutí žalovaného nezákonným.

Proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě podala stěžovatelka včas kasační stížnost, ve které uplatňuje důvody uvedené v ustanoveních § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatelka se domnívá, že napadené rozhodnutí krajského soudu je stíženo nezákonností spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, týkající se splnění zákonem stanovených podmínek pro udělení azylu. Stěžovatelka uvádí, že důvodem opuštění země původu byla skutečnost, že její dcera si půjčila peníze za účelem podnikání, které se jí však nevydařilo, věřitelé požadovali vrácení peněz, vyhrožovali jí, dcera odcestovala na neznámou adresu. Protože stěžovatelka žila s dcerou společně, začali věřitelé peníze požadovat od ní, vyhrožovali jí a svým jednáním se snažili dosáhnout vrácení půjčených peněz. Stěžovatelka se obrátila na policii, která jí sdělila, že když si půjčila peníze, má je vrátit, po tomto odmítnutí se již na policii či její nadřízené orgány neobrátila. Vydírající osoby nevybíravým způsobem zasahovaly do soukromého života stěžovatelky a obtěžovaly ji na veřejnosti, v tomto způsobu pronásledování ze strany věřitelů lze spatřovat naplnění

významu pojmu pronásledování ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu, neboť stěžovatelka se sama přesvědčila, že se jí nedostane účinné ochrany ze strany ukrajinských státních orgánů. Stěžovatelka má za to, že je pronásledována za uplatňování politických práv a svobod, neboť jí věřitelé znemožňují se shromažďovat se svými přáteli na Ukrajině na veřejnosti, když každá taková schůzka může skončit obtěžováním ze strany vydírajících osob. Krajskému soudu lze dle stěžovatelky také vytknout, že se dostatečně nevypořádal s otázkou, zda v jejím případě nebyly splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Problémy, které stěžovatelce způsobili věřitelé dcery, a fakt, že vede na území České republiky spořádaný život, by mohly podle jejího názoru zakládat důvod pro udělení humanitárního azylu. Stěžovatelka navrhuje napadený rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak napadený rozsudek krajského soudu byly, vydány v souladu se zákonem, a odkazuje na správní spis ve věci, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatelky. Žalovaný trvá na tom, že se žádostí stěžovatelky o udělení azylu zabýval individuálně a svědomitě, důvody uváděné stěžovatelkou pro udělení azylu (obavy z dalšího jednání věřitelů dcery) nelze podřadit pod zákonné důvody pro udělení azylu dle zákona o azylu. Právní úpravu pobytu cizinců na území České republiky obsahuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění, jehož institutů měla stěžovatelka možnost využít. Žalovaný navrhuje kasační stížnost zamítnout a nepřiznat jí odkladný účinek.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod a nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Žádost o udělení azylu lze zamítnout jako zjevně nedůvodnou v případech taxativně vymezených v ustanovení § 16 odst. 1 zákona o azylu. Podle § 16 odst. 1 písm. g) téhož zákona se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 téhož zákona.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je vybrána nesprávná právní norma, popř. je sice vybrána správná právní norma, ale je nesprávně vyložena nebo aplikována. Právní otázkou, kterou se krajský soud v předcházejícím řízení zabýval, je otázka, zda skutečnosti, které stěžovatelka v rámci řízení o udělení azylu uváděla, svědčí tomu, že by ve vlasti mohla být vystavena pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu. Ze správního spisu jednoznačně vyplývá, že v rámci správního řízení o udělení azylu nevyšlo najevo, že by se stěžovatelka ve státě původu musela důvodně obávat pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nebo pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě,

jehož občanství má, neboť stěžovatelka jako důvody pro udělení azylu uváděla toliko potíže, které měl ve vlasti s neznámými soukromými osobami (věřiteli své dcery), které po ní požadovaly vrácení peněz půjčených dcerou, jiné problémy ve vlasti neměla. Co se týče tvrzení stěžovatelky, že když se jednou obrátila na policii, která se odmítla jejím případem zabývat, se přesvědčila, že se jí nedostane účinné ochrany od ukrajinských státních orgánů, toto nemůže obstát, neboť stěžovatelka nevyužila možnosti obrátit se s žádostí o pomoc na jiné státní orgány ve vlasti, a to včetně nadřízených orgánů policie. Navíc stěžovatelka při pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu uvedla, že se státními orgány ve vlasti nikdy problémy neměla. Nejvyšší správní soud konstatuje, že žalovaný zcela správně aplikoval ve věci ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, přičemž krajský soud správně projevil s jeho názorem a postupem ve věci souhlas. Vzhledem k uvedenému Nejvyšší správní soud neshledal stěžovatelkou uplatněný důvod kasační stížnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. oprávněným.

Co se týče námitky stěžovatelky, že krajský soud se dostatečně nevypořádal s otázkou, zda v jejím případě nebyly splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud konstatuje, že pokud je žádost o azyl zamítnuta správním orgánem jako zjevně nedůvodná dle ustanovení § 16 zákona o azylu, nelze současně rozhodovat o splnění podmínek dle ustanovení § 12, § 13 a § 14 zákona o azylu, neboť správní orgán rozhodl konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého ze zákonných důvodů pro udělení azylu. Pokud tedy žádost stěžovatelky o udělení azylu byla žalovaným zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, nebylo současně rozhodováno o udělení či neudělení azylu dle ustanovení § 14 téhož zákona, a krajský soud, který přezkoumával rozhodnutí žalovaného, se nemohl otázkou udělení humanitárního azylu stěžovatelce jakkoliv zabývat.

V kasační stížnosti stěžovatelka nově namítá, že vydírající osoby nevybíravým způsobem zasahovaly do jejího soukromého života a obtěžovaly ji na veřejnosti, a že je pronásledována za uplatňování politických práv a svobod, neboť jí věřitelé ve vlasti znemožňují veřejně se shromažďovat s přáteli. Z předloženého správního a soudního spisu ve věci však plyne, že v rámci řízení o udělení azylu stěžovatelka uvedené skutečnosti vůbec nezmínila, a nenamítala je ani v rámci řízení o žalobě u krajského soudu. Jelikož Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 109 odst. 4 s.ř.s. nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, nelze k citovaným skutečnostem, uplatněným stěžovatelkou teprve po vydání napadeného rozsudku v kasační stížnosti, přihlížet.

Na závěr Nejvyšší správní soud připomíná, že právní institut azylu nelze směřovat s instituty sloužícími k legalizaci pobytu cizinců na území České republiky, které jsou vymezeny například v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížností.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. června 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu